

Maturitné zadanie

Úloha č. 1

Pozorne si prečítajte nasledujúcu ukážku a odpovedzte na otázky:

Ukážka č. 1: M. Rúfus: List matke

Ďaleko, d'aleko semienko tvojej krvi.
I spev i kolíska d'aleko z tvojich rúk.
Zavylí strniská a fúka na ostrohy
dvadsaťtri jesení a tisíc holých rúk.

Dvadsaťtri jesení a ešte jedna jeseň
z tunelov našich žíl kus života vyplaví.
Už ja ťa kolíšem, už ja ti spievam pieseň,
aby ťa utíšil v podvečer sychravý.

Ako ti povedať, čím všetkým srdce dlží?
Pod prilbou oblohy, hľa, zasa teskno je.
Kráti sa svetlo dní a ránu noc sa dlží,
v nej svalstvo dozrieva pre boj a pre boje.

Čo sa v nás minulo, už sa nám nenavrátí.
Už nové húfy dní sadajú na ploty.
Človek sa usmieva a človek slzou platí,
kým z núdze vytaví cnosť svojej samoty.

Pred vlastnou podobou sa činom nepreviní,
pre nové klíčenie si hľadá jarnú zem.
Iná je rozprávka i syn tvoj tiež je iný.
Ako ty za dávna, tak si ťa kolíšem.

Ukážka č. 2: P. Horov: Vysoké letné nebe - Domov

Stratené chvíle u nás pri Ondave,
nad vodami jej múdro mĺkvymi,
čistými tónmi v nepokojnej hlave
jak včely v úli zabzučali mi.

Spod hliny času vyplavená nehou
zvonkohra tichá v srdci zaznie ti:
svet zabudnutý v piesku starých brehov
bosonohý ti beží v ústrety.

1. Rozhodnite, čo je témou a ideou oboch ukážok, ktoré motívy sú spoločné pre obe ukážky?
2. Vypíšte z textu anaforu, metaforu, epiteton, prirovnanie.
3. Popíšte formálnu stránku ukážok.
4. Rozhodnite, ktorý druh rýmu je použitý v ukážkach, vymenujte a napíšte schémy ostatných rýmov, ktoré poznáte.

5. Zarad'te danú ukážku do literárneho druhu a žánru (argumentujte).
6. Vysvetlite vlastnými slovami (interpretujte) štvrtú strofu prvej ukážky.

Úloha č. 2

a/ Práca s ukážkou č.1

1. Určte slovné druhy a vysvetlite pravopis podčiarknutých slov.
2. Ktoré interpunkčné znamienka v danej ukážke nenájdete? Vymenujte všetkých trinásť interpunkčných znamienok.
3. Urobte vetný rozbor označenej výpovede.
4. V druhej ukážke nájdite slovo, ktoré vzniklo skladaním, vymenujte aj ostatné slovotvorné postupy.

b/ Rozhodnite, ktoré slohové postupy sú použité v ukážkach A-E

A. *Muž, ktorý chvíľu stál na jednom mieste a chvíľu sa prechádzal po ulici tam a späť, pôsobil veľmi divne na okoloidúcich. Vyzeral ako človek, ktorému sa zastavil vek. Tvár má popolavú, neholenú a nepravidelne zarastenú. Jej výraz, je možno trochu bojzlivý, možno vyzývavý a trochu krutý i nepriateľský.*

B. *Tajomný je jarný večer, tajomnejšia noc. Zakaboní sa čiernym súknom, ticho sedí, ani sa nepohne. Keď tu spoza Voliarky vygúli sa veľký mesiac. Plnučký, plný, nič z neho nechýba. Narástlo a zahojilo sa, čo mu boli odrezali. Žeravý ako platňa na sporáku. Presvítá ružovým smiechom medzi stromami.*

C. *Pojem didaktika je odvodený od gréckych slov didaktikos – poučujúci a didaskó – učím, poučujem. V pedagogike sa formoval pomerne dlho. Didaktika i pedagogika boli v staroveku i v stredoveku súčasťou filozofie. Samotný termín didaktika zaviedol začiatkom 17. storočia nemecký pedagóg W.Ratke.*

D. *Eud chvatom berie sa do jarných prác. Cez zimu oddychoval každý, zaležané údy žiadajú sa na čerstvé povetrie - do poľa. Tváre omalujú sa v slnci na červeno, oči prijímú svit bystrý a smelý. Iba u Ťapákov chlapi postávajú po dvore a nemôžu striasť zo seba zimnú lieň. Nemôžu sa nahútať, či ísť začať dnes oračku, či nie. Role síce túžia už za pluhom - no nie je piatok, ale streda.*

E. *Pozývame Vás na divadelné vystúpenie VIANOCE, ktoré sa uskutoční dňa 12.12.2012 v priestoroch telocvične v škole ELBA.*

c/ **Ste účastníkom svadobnej hostiny. Pripravte a predneste krátky prípitok, ktorým sa prihovoríte mladomanželom a hosťom. Vyberte z nasledujúcej skupiny slov a slovných spojení najmenej dve a použite ich vo svojom texte: láska, cieľavedomí, finančne zabezpečení, dlho.**